

PRESENTACIÓ

En el marc del 30è aniversari del Procés de Barcelona, l'any 2025 acollirà la desena edició del Seminari Interdisciplinari de Recerca Aula Mediterrània, que es consolida com a referent en la promoció de la recerca i la cooperació acadèmica a la Mediterrània. Aquesta edició representa una fita clau per reforçar les sinergies entre institucions, investigadors i estudiants amb l'objectiu d'abordar els reptes de la regió des d'una perspectiva interdisciplinària.

Aula Mediterrània, el programa interuniversitari promogut per l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed) en col·laboració amb 17 màsters universitaris, s'ha consolidat amb els anys com a punt de trobada i espai de referència per a l'estudi i la comprensió de la Mediterrània i la regió àrab. L'edició d'enguany manté i enforteix la seva col·laboració amb el programa Aula Àrabe Universitaria de Casa Àrabe, i compta també amb el suport de la Secretaria de la Unió per la Mediterrània (UpM) per divulgar els seus esforços en la cooperació euromediterrània en educació superior. En el mateix sentit, el Seminari inclou la destacada participació d'investigadors i investigadores del Fòrum per a la Recerca sobre el Món Àrab i Musulmà (FIMAM), referent en investigació a Espanya, així com de la xarxa EuroMeSCo, que aplega importants think tanks de l'espai euromediterrani.

En aquest context, el Seminari Aula Mediterrània representa la trobada anual de la comunitat acadèmica dedicada a l'estudi de la Mediterrània. Els dies 24 i 25 de febrer, acompanyats per l'Institut d'Estudis Catalans, els participants abordaran temes relacionats amb la cooperació universitària i la investigació a la regió euromediterrània, així com presentaran estudis temàtics promoguts per grups de recerca i màsters col·laboradors. A més, Aula Mediterrània referma el seu suport als joves estudiants mitjançant la celebració de la 5a edició dels Premis als Millors Treballs de Fi de Màster, els quals presentaran els seus resultats i les seves motivacions de recerca durant el Seminari.

En aquest context, la desena edició del Seminari es planteja amb els següents objectius:

- 1. Consolidar el Seminari Aula Mediterrània com a espai de referència en l'elaboració de les agendes de cooperació acadèmica i de recerca euromediterrànies.** Amb aquest propòsit, el programa del primer dia inclou dues taules rodones organitzades en col·laboració amb la Unió per la Mediterrània (UpM) amb l'objectiu d'abordar dos temes de rellevància en el context dels 30 anys de cooperació euromediterrània.

En col·laboració amb

En el marc de

2. Facilitar l'intercanvi entre actors acadèmics i grups d'investigació per tal d'identificar aquells instruments, programes i metodologies que permetin reforçar la Mediterrània com a objecte de recerca, posicionar-la en els programes acadèmics i propiciar futures col·laboracions en projectes europeus.

Amb aquest objectiu, s'organitzarà una taula rodona conjunta amb Casa Àrabe - Aula Àrabe Universitaria destinada a avaluar instruments i compartir informació sobre les recerques en curs amb l'objectiu de promoure el treball conjunt i l'enfortiment de la cooperació acadèmica. De manera complementària, una sessió de treball participativa, organitzada per Aula Mediterrània, oferirà als màsters participants l'oportunitat d'exposar les seves investigacions i explorar vies per establir col·laboracions futures.

3. Promoure una recerca interdisciplinària en l'àmbit mediterrani. El segon dia del Seminari estarà dedicat a les sessions paral·leles temàtiques, organitzades pels màsters d'Aula Mediterrània. Aquestes sessions reflecteixen l'esperit del projecte Aula Mediterrània, posant en valor la importància d'un enfocament interdisciplinari per abordar els reptes de la regió i reforçar la centralitat del coneixement en el desenvolupament de la cooperació mediterrània.

La desena edició del Seminari Aula Mediterrània es consolida, així, com una plataforma d'intercanvi i reflexió que contribueix al diàleg i a la recerca a la Mediterrània.

PROGRAMA

Cooperació acadèmica i euromediterrània

24 de febrer de 2025

9.00 – 9.30 **Acreditacions**

9.30 – 10.00 **Benvinguda**

Teresa Cabré, presidenta, Institut d'Estudis Catalans (IEC)

Senén Florensa, president executiu, Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed)

Intervencions inaugurals

Joan Borrell, secretari general adjunt d'Educació Superior i Recerca, Unió per la Mediterrània (UpM)

Lorena Elvira, Secretària General, Departament d'Unió Europea i Acció Exterior (Generalitat de Catalunya)

Idiomes: català i anglès amb servei de traducció

10.00 – 11.30 **Taula rodona I**

30 anys de cooperació euromediterrània en recerca: perspectives passades i tendències futures

Panorama històric i principals lliçons apreses

Ali Rhouma, responsable de projectes, Fundació PRIMA

Debat

Rafael Rodríguez Clemente, investigador sènior *ad honorem*, Institut de Diagnòstic Ambiental i Estudis de l'Aigua, Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)

Marilena Rossano, Italian National Focal Point, Plataforma Regional UpM sobre Recerca i Innovació

Yoran Beldengrün, analista de polítiques, Fòrum Mundial de les Ciències, OCDE

Modera

Giuseppe Provenzano, Unió per la Mediterrània (UpM)

Relatoria

Amira Elmasri, investigadora Erasmus Mundus, Màster Universitari en Polítiques Educatives per al Desenvolupament Global (GLOBED-UAB) i membre de la xarxa

EuroMeSCo

Sessió organitzada en col·laboració amb la UpM

Idioma: anglès amb servei d'interpretació

11.30 – 12.00 **Pausa cafè**

12.00 – 13.30 **Taula rodona II**

Promoure valors acadèmics compartits. Llibertat, integritat i diàleg a la regió euromediterrània

Keynote Speech

Sijbolt Noorda, expresident de la Magna Charta Universitatum Observatory i president emèrit de la Universitat d'Amsterdam

Ponents

Naouel Abdellatif Mami, vicerectora de Relacions Exteriors i Cooperació, Universitat Mohamed Lamine Debaghine Sétif 2; membre del consell de la Unió d'Universitats Mediterrànies (UNIMED)

Othmane Benmoussa, vicepresident per a la Recerca, la Innovació i dels Partenariats, Universitat Euromediterrània de Fes

Pastora Martínez Samper, comissionada per a l'Acció Internacional, Universitat Oberta de Catalunya (UOC)

Moderador

Joan Borrell, secretari general adjunt d'Educació Superior i Recerca, UpM

Relator

Martí Serra Figarola, xarxa EuroMeSCo

Sessió organitzada en col·laboració amb la UpM

Idioma: anglès amb servei d'interpretació

13.30 – 15.00 **Dinar**

15.00 – 16.30 **Taula rodona III**

Instruments per a incentivar la recerca i la formació acadèmica sobre la Mediterrània

Fatima Zohra Iflahen, catedràtica, Universitat Cadi Ayyad Marrakech

Irene Martín, vicerectora d'Internacionalització, Universidad Autónoma de Madrid (UAM)

Aïda Díaz Sáez, responsable Pla Internacional, departament de Recerca i Universitats, Generalitat de Catalunya

Camille de Garidel Thoron, presidenta, Consorci de les Universitats Euromediterrànies Téthys

Modera

Mònica Rius Piniés, adjunta del vicerectorat de Política d'Internacionalització per a les relacions amb el Mediterrani, l'Àfrica subsahariana i els països veïns, UB

Comentarista

Ana Planet, catedràtica, departament d'Estudis Àrabs i Islàmics Contemporanis, UAM

*Sessió organitzada en col·laboració amb Casa Àrabe – Aula Àrabe Universitaria
Idiomes: anglès, català i castellà amb servei d'interpretació*

16.30 – 17.00 **Pausa cafè**

17.00 – 18.00 **Premis Aula Mediterrània als Millors Treballs de Fi de Màster**

Cerimònia de lliurament

Senén Florensa, president executiu, IEMed

Felip Roca, director de Serveis de Relacions Internacionals, Ajuntament de Barcelona*

Aïda Díaz Sáez, responsable Pla Internacional, departament de Recerca i Universitats, Generalitat de Catalunya

Presenta

Elisabetta Ciuccarelli, responsable de programa, àrea de Cultura, Gènere i Societat Civil, IEMed

Diàleg entre guanyadors i guanyadores dels Premis

Ismael Santos Smaq Molina, Màster en Història i Identitats en el Mediterrani Occidental (segles XV-XIX), UB/UA/UV/Universitat Jaume I

Iman Soliman, Master's Degree in International Security, IBEI

Chaima Ben Ahmed Homya, Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB*

Modera

Jorge Luengo, professor *tenure track* en Història Moderna, UPF

Idiomes: anglès, català i castellà amb servei d'interpretació

Totes les sessions del 24 de febrer tindran lloc a la *Sala Pere i Joan Coromines*

La recerca analitza els reptes de la Mediterrània

25 de febrer de 2025

9.30 – 11.30 **Sessió de treball Aula Mediterrània**
Cap a una agenda de recerca mediterrània

Workshop participatiu d'intercanvi d'investigacions en curs i possibles col·laboracions en matèria mediterrània

Modera

Senén Florensa, president executiu, IEMed

Principals conclusions: una mirada cap endavant

Gemma Aubarell, directora de l'àrea de Cultura, Gènere i Societat Civil, IEMed

Idiomes: català i castellà

Sala: Puig i Cadafalch

11.30 – 12.00 **Pausa cafè**

12.00 – 14.00 **Sessions paral·leles**

Sessió 1. Educació, gènere i migracions. Reptes actuals del partenariat euromediterrani

Sala: Pere i Joan Coromines

Idioma: anglès

Màster Universitari en Diplomàcia i Organitzacions Internacionals, CEI-UB /

Màsters IBEI

Modera

Andrea Noferini, professor, departament de Ciències Polítiques i Socials, UPF, i CEI-International Affairs

Educació i cooperació euromediterrània: innovació digital, aprenentatge actiu i bretxa global del coneixement

Alessia Chiriatti, investigadora i responsable del programa Educatiu, Istituto Affari Internazionali (IAI)

Justícia de gènere a la regió euro-mediterrània

Hiba El Khamel, coordinadora de programa, Drets de les Dones i Justícia de Gènere, EuroMed Rights

Securitització i externalització del control fronterer i migratori a l'espai mediterrani

Lorenzo Gabrielli, investigador principal del GRITIM-UPF

Sessió 2. Convivència intercultural a les ciutats mitjanes

Sala: Nicolau d'Oliver

Idioma: anglès

Màster en Estudis Internacionals – Organitzacions i Cooperació Internacionals, UB /

Màster Universitari en Estudis Avançats d'Arquitectura, ETSAB-UPC /

Màster Universitari en Moviments Migratoris en el Segle XXI, UdG /

Màster Universitari en Antropologia Urbana, Migracions i Intervenció Social, URV

Modera

Laura Huici, professora titular de Dret Internacional Públic, UB

Viure el modern: adaptacions a microescala de l'arquitectura del segle XX a Beirut

Mazen Haidar, professor titular, Escola d'Arquitectura Paris-Malaquais, Universitat PSL

Migració urbana en contextos d'incertesa: oportunitat i reptes del partenariat entre stakeholders en les ciutats mitjanes a Tunísia i al Marroc

Janina Stuermer-Siovitz, investigadora post-doctoral en el projecte *Equal Partnership-African Intermediary Cities as Actors and Partners in Urban Migration Governance*, Friedrich-Alexander-Universität

Canvis en el paisatge urbà a les ciutats petites i mitjanes: barris, segregació i fronteres

Javier Martín Uceda, investigador del Grup de recerca d'Anàlisi i Planificació Territorial i Ambiental (APTA-UdG)

14.00 – 15.00 **Dinar**

15.00 – 17.00 **Sessions paral·leles**

Sessió 3. Migracions a la Mediterrània: la perspectiva africana

Sala: Pere i Joan Coromines

Idioma: anglès

Màster en Migration Studies, GRITIM-UPF

Modera

Oriol Puig, investigador del GRITIM-UPF

Les narratives del Nord i del Sud: interessos i perspectives de les polítiques migratòries africanes

Kwaku Arhin-Sam, director del Friedensau Institute for Evaluation i professor a la School of Social Sciences de la Friedensau Adventist University.

Les migracions internacionals a l'Àfrica: reptes de les narratives, la sobirania i la cooperació a través del cas del Marroc

Nadia Khrouz, professora a Sciences Po Rabat-International University of Rabat, i investigadora del Center for Global Studies (CGS-UIR)

Rutes migratòries africanes o mediterrànies? Perspectives africanes sobre les migracions

Iván Martín, investigador del GRITIM-UPF i EuroMedMig i Senior Fellow en el Policy Center for the New South

Sessió 4. Vides transculturals al món otomà: fluxos i connexions a Istanbul i més enllà durant l'època moderna

Sala: Prat de la Riba

Idioma: anglès

Màster en Història del Món i Màster en Estudis Àsia-Pacífic en un Context Global, UPF

Modera

Nausikää el Mecky, professora *tenure track* en Història de l'Art i Art Visual, UPF

Mobilitats otomanes: apropant mons

Jorge Luengo, professor *tenure track* d'Història Contemporània, UPF

Missioners migrants a l'Anatòlia moderna: xarxes intel·lectuals i místiques a la Mediterrània otomana

Sinem Eryilmaz, professora associada d'Història Moderna, UAB

Transformació de l'economia del rescat i la mobilitat dels captius després de la guerra de Xipre i la batalla de Lepant

Nida Nebahat Nalçacı, investigadora independent

Migrants i captius de les illes gregues a la Istanbul moderna otomana

Denise Klein, investigadora de l'Institut Leibniz d'Història Europea de Magúncia

Sessió 5. Dissidències lingüístiques: la llengua com a factor d'expressió identitària al Magreb contemporani

Sala: Puig i Cadafalch

Idioma: castellà

Màster en Construcció i Representació d'Identitats Culturals, UB/

Màster en Estudis Àrabs Contemporanis, UAB

Moderador

Abdallah Tagourramt, professor dels màsters

La literatura amaziga com a expressió identitària: el cas dels izran

Asmaa Aouattah, escriptora amaziga, filòsofa i activista cultural

Parlo totes les llengües, però en francès

Gonzalo Fernández Parrilla, professor titular de Llengua i Literatura Àrabs, UAM, i especialista en la literatura marroquina contemporània

El tunisià en els sectors audiovisual: entre l'escriptura i l'oralitat

Neus Tirado, doctoranda a la UAB i especialista en la sociolingüística de Tunísia

17.00 – 18.00 **Presentació del llibre**

Breve historia del conflicto entre Israel y Palestina (Ilan Pappé, Capitán Swing, 2025)

Amb **Ilan Pappé**, catedràtic del departament d'Estudis Àrabs i Islàmics, University of Exeter, i **Cristina Mas**, periodista del diari *Ara*, autora de *Palestina des de dins* (Ara Llibres, 2025)

Sala: Prat de la Riba

Idioma: anglès amb servei d'interpretació

18.00 – 20.00 **Sessions paral·leles**

Sessió 6. Capacitar la infància refugiada i migrant: de la vulnerabilitat al canvi transformador

Sala: Pere i Joan Coromines

Idioma: anglès

Màster en Migracions Contemporànies, Drets i Cohesió Social, UAB-UB

Moderador

Emilia Aiello, investigadora del CER-Migracions

De la vulnerabilitat a l'agència: enfortir la capacitat i la participació activa de les persones refugiades

Adnan Abdul Ghani, responsable de projectes i expert en migracions a Save The Children Suècia

Creativitat performativa per a un canvi transformador: inclusió i capacitat de la infància refugiada i migrant

Anna Kresteva, catedràtica de Ciències Polítiques i directora del Centre for European Refugees, Migration and Ethnic Studies (CERMES), New Bulgarian University

Perspectives des del projecte H2020 REFUGE-ED: millorar la inclusió educativa i el benestar de la infància refugiada i migrant

Teresa Sordé, catedràtica, departament de Sociologia, UAB

Sessió 7. Formes de conflictivitat en el món mediterrani modern (segles XVI-XVII)

Sala: Prat de la Riba

Idioma: català

Màster en Història i Identitats en el Mediterrani Occidental (segles XV-XIX), UB, Universitat d'Alacant, Universitat de València, Universitat Jaume I

Modera

Jaume Dantí, catedràtic d'Història Moderna, UB

Frontera, identitat i conflicte a la Mediterrània

Òscar Jané, professor titular d'Història Moderna, UAB

Genealogies nobles en conflicte a la Catalunya premoderna (XV-XVII)

Mariela Fargas Peñarrocha, professora titular d'Història Moderna, UB

Formes jurídiques hàbils per resoldre conflictes a la Mediterrània del dret comú

Josep Capdeferro, professor agregat d'Història del Dret, UPF

Sessió 8. La desintegració de la regió de l'Orient Mitjà

Sala: Pi i Sunyer

Idioma: anglès

Màster en Internacionalització: Aspectes Econòmics, Empresarials i Juridicopolítics, UB / Màster en Relacions Internacionals, Seguretat i Desenvolupament, UAB; Màster en Periodisme Internacional i Màster en Estudis Avançats d'Affers Internacionals, Blanquerna-URL

Modera

Aurèlia Mañé, professora titular, departament d'Història Econòmica, Institucions, Política i Economia Mundial, UB

[De la crisi al canvi: per què Orient Mitjà necessita un nou contracte social](#)

Nancy Ezzedine, Investigadora associada, Clingendael's Conflict Research Unit

[Xarxes vs jerarquies: per què a Israel li costa guanyar les guerres contra els actors no-estats](#)

Andreas Krieg, professor titular, School of Security Studies, King's College London

[Arenes movedisses: inestabilitat, impunitat israeliana i el 'caos del nou Orient Mitjà'](#)

Hiba Hassan, professora de Relacions Internacionals, Blanquerna-URL

IE Med.

